

EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA TEADUSSTRATEEGIA 2026-2030

Sissejuhatus

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (edaspidi EMTA või akadeemia) missioon on hoida, arendada ja tutvustada Eesti kultuuri kõrgharidusmuusika- ja teatriõppe ning teadustöö ja loometegevuse kaudu. Akadeemia liikmeskond panustab Eesti kultuuri uuringutesse, osaledes samas aktiivselt rahvusvahelisel muusika- ja teatrivaljal. Avalik-õigusliku ülikoolina on EMTA strateegiline eesmärk luua ühiskonna ja kultuuri seisukohalt uusi teadmisi akadeemilise teadustöö, sealhulgas loovuurimuse kaudu. Loovuurimuse vallas on EMTA olnud Eestis teerajajaks, avades 2000. aastal vastava suuna doktoriõppes ja panustades 2021.aastast [Eesti loovuurimuse raamleppe](#) elluviimisse.

Käesolev strateegia koondab akadeemia teadustegevuse põhimõtted ja eesmärgid ning toob välja nende saavutamiseks vajalikud tegevused ja võimalikud mõõdikud aastani 2030. Sellisena toetab ja täpsustab teadusstrateegia [EMTA arengukava 2026–2030](#), eelkõige selle 3. strateegilist eesmärki, suhestub [Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seadusega](#) (2025) ning [Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukava 2021–2035](#) fookusvaldkonnaga “Elujõuline Eesti ühiskond, keel ja kultuuriruum”.

Viimastel aastatel on akadeemia teadustöös ja teadustöö korralduses toimunud mitmeid positiivseid arenguid: üle poole doktorantidest töötab nooremteaduritena, loodud on noore teadlase grant, laienenud on teadlaste (sh projekti juhi) motivatsioonimeetmed, suurenenud on EMTA teadustegevuse nähtavus ja mõju nii akadeemia sees kui ka ühiskonnas laiemalt. On siiski veel palju arenguruumi.

Lähiaastate prioriteet on – traditsiooniliste uurimissuundade toetamise kõrval – leida võimalusi EMTA teaduspotsentiaali paremaks rakendamiseks uutes teaduskoostöodes, uurimisvaldkondade laiendamisel ning akadeemia ühiskondliku mõju ja teadmussiirde kasvatamisel. Lähtudes EMTA akadeemilise personali taustast ja olemasolevast ekspertiisist, ühiskonna ja üliõpilaste ootustest, soovime strateegiliselt laiendada EMTA pädevusvaldkonda sotsiaalteadustes, toetades selles vallas teadustööde planeerimist ja avaldamist ning valmistudes evalveerimiseks sotsiaalteadustes.

Üldised põhimõtted

- Akadeemia väärtustab uute teadmiste loomist. Akadeemilised alus- ja rakendusuuringud, loovuurimus ja praktiline loometegevus toetavad teineteist ning panustavad akadeemia kui integreeritud teadus-, õppe- ja kultuuriasutuse eesmärgi täitmisse.
- Ülikoolina taotleme õppe- ja teadustöö tihedat seotust ja õppetöö teaduspõhisust. Seda aitab saavutada õppejõudude aktiivne osalemine teadus- ja loovuuringutes, üliõpilaste kaasamine uurimistöösse ning uute teadmiste kiire jõudmine erinevatesse õppekontekstidesse.
- Akadeemia kompetents teadusasutusena tugineb traditsioonilistele uurimissuundadele (muusikalugu, muusikateooria ja -esthetika, kognitiivne muusikateadus, etnomusikoloogia, muusika- ja teatripedagoogika, muusika rakendusuuringud, teatri- ja etendusuuringud), mille järjepidevuse tagamine on EMTA kui muusika ja teatrikunsti arengu eest vastutava

ülikooli jaoks äärmiselt oluline. Samas tähtsustab ja toetab akadeemia uute kaasaegsete uurimissuundade tekkimist ja näeb suurt potentsiaali uurimisrühmade vahelises koostöös, sidemete arendamises teiste Eesti ja välismaa ülikoolide ja teadusasutustega ning teadmusvahetuses avaliku, era- ja vabasektoriga. Kvaliteetne ja rahvusvaheline doktoriõpe toimib sealjuures teadlaste ja loovuurijate kasvulavana ning loova ja kriitilise mõtlemise platvormina. Sel on oluline mõju akadeemia arengule, rahvusvahelisele tuntusele ning Eesti muusika- ja teatrikuultuuri uuenedmisele.

Strateegilised eesmärgid ja tegevused

Eesmärk 1. Teadustöö väärtustamine, institutsionaalse toe pakkumine

- Teadustegevus, sh loovuurimus kui arenev ja EMTA jaoks oluline teadusvaldkond, on akadeemias väärtustatud ja toetatud erinevatel erialadel ning akadeemilistel tasemetel.
- Teadus on loometegevuse kõrval akadeemia tegevuskavas ning sise- ja väliskommunikatsioonis nähtaval kohal.
- Teaduse tugisüsteemi põhifunktsioonid toimivad ja täienevad vajaduspõhiselt.

Tegevused:

- 1.1. Toetada ja tunnustada akadeemiliste töötajate sh looverialade õppejõudude ja nooremteadurite aktiivsust teadusrahastuse taotlemisel ja projektide elluviimisel, publitseerimisel, konverentsidel osalemisel ja teadusarendustöös.
- 1.2. Viia ellu EMTA arengukavas 2026–2030 loovuurimuse arendamisele suunatud tegevused.
- 1.3. Algatada EMTA uurimusi tutvustavad avatud seminarid ja arutelud.
- 1.4. Korraldada koolitusi avatud teaduse põhimõtete juurutamiseks, koostada vajalikke juhendmaterjale ja tösta veebikoolituste kättesaadavust siseveebis.
- 1.5. Teavitada olemasolevatest Eesti ja välisrahastuse võimalustest, motiveerida ja toetada projektikonkurssidel osalemist ning EMTA-le ka juhtpartneri rolli võtmist.
- 1.6. Pakkuda EMTA poolt tugiteenuseid (nt eelarve- ja granditaotluste nõustamine, projekti juhtimine, teaduskommunikatsioon jm).
- 1.7. Uuendada teadustöökaks vajalikku taristut ja tarkvara, sh tutvustada teadustööd toetavaid tehisintellekti rakendusi ja kasutamise eetikat.
- 1.8. Töötada välja läbipaistev süsteem projektidest saadud EMTA üldkulu (overhead) tõhusamaks teadustöösse tagasi panustamiseks.

Möödikud:

- uute teadusprojektide ja teaduspublikatsioonide arv on aastate lõikes stabiilne või kasvav
- EMTA teadlased ja loovuurijad osalevad valdkonna juhtival rahvusvahelistel konverentsidel
- käivitunud on avatud teadusseminarid, toimuvad iga-aastased koolitused

Eesmärk 2. Aktiivne roll Eesti kultuuri uuringutes, EMTA teadustöö nähtavus ühiskonnas

- Akadeemia osaleb eesti kultuuri alases teaduskoostöös ja ühiskondlikus teadmusvahetuses.
- EMTA panus Eesti uuringutesse on ühiskonnas ja meedias nähtav ning leitav eestikeelsete teadus- ja populaarteaduslike publikatsioonide ja muude avatud ligipääsuga projektitulemuste (nt salvestised, audiovisuaalsed teosed) näol.

- EMTA teadlased on kaasatud teaduspoliitika aruteludesse ja teadusrahastuse hindamiskomisjonidesse.
- EMTA kirjastus toimib sihipäraselt, seda tuntakse eestikeelse uuema muusikakirjanduse vahendajana.
- Koostöös Eesti Muusikateaduse Seltsiga jätkatakse 1.1. klassifikatsiooniga aastaraamatu Res Musica väljaandmist.
- Koostöös Eesti Teatriliiduga jätkatakse eestikeelse teatrilase tõlkekirjanduse ja originaalteoste väljaandmist.

Tegevused:

2.1. Jätkata koostööd Eesti ülikoolide, teadus- ja arendusasutuste ning kultuuri- ja mäluasutustega Eesti kultuuri mõtestamisel ja pärandi kogumisel ning humanitaar- ja sotsiaalteadusliku diskussiooni arendamisel.

2.2. Panustada eestikeelsesse muusika ja teatri erialaterminoloogia kujundamisse. Kaasata aruteludesse looverialade õppejõude ja tunnustada terminitöös osalevaid töötajaid.

2.3. Väärtustada eestikeelsete teadus- ja populaarteaduslike publikatsioonide avaldamist ja avatud teadusürituste korraldamist, sh jätkata teaduskohvikutega ja EMTA teaduskooli arendamist.

2.4. Tõhustada teadlaste teaduskommunikatsiooni võimekusi koolituste ja infomaterjalide abil.

2.5. Teha järjepidevat meediatööd ja kohandada uusi formaate (nt Kultuurireflektori podcast, projektidest tulenevad), et avada akadeemia erialade mitmekesisust, olulisust ning seotust teadusvaldkondade ja ühiskondlike probleemidega.

2.6. Toetada EMTA kirjastuse arengut ja turundustegevusi. 2.7. Tekitada EMTAs teadmussiirde tugistruktuur ja arendada teadlikkust sellest, teha algust teadmussiirde koostööde ja EMTAst väljapoole pakutavate teenustega.

Möödikud:

- eesti keeles avaldatud teaduspublikatsioonide arv on stabiilne või kasvav
- EMTA teadlased osalevad Eesti humanitaarteaduste aastakonverentsil ja korraldavad regulaarselt erialaseid konverentse koostöös teiste teadus- ja mäluasutustega
- EMTA on partner Eesti uuringutele pühendatud digihumanitaaria konsortsiumis (2025-2029)
- tegutseb teatriterminite tööühm, mis teeb koostööd EKI-ga; alustanud on muusikaterminite tööühm
- EMTA kirjastuse töösse kaasatud toimetajate-koostajate ring laieneb; väljaannete nähtavus ühiskonnas, kättesaadavus ja levik kasvab
- toimivad koostöölepingud Eesti Ajaloomuuseumi, Eesti Kirjandusmuuseumi, Rahvusraamatukogu jm teadus- ja mäluasutustega
- Teaduskooli kontseptsioon on välja töötamisel; EMTAs toimub kaasaegses formaadis erialadeülene noorte uurijate kevadkonverents, mis ühendab gümnasiste, EMTA tudengeid ja õppejõude

Eesmärk 3. Uurimisfookuste ja -valdkondade laiendamine, uued koostööpartnerid ja rahvusvaheline koostöö

- Arvestades akadeemia teadlaskonna ja looverialade kogu potentsiaali, kutsub EMTA uurimisrühmade juhte üles algatama lisaks traditsioonilistele muusika- ja teatriteaduse teemadele erialadeülese fookuse ja koosseisuga uurimisrühmi.
- Alustavatesse uurimisprojektidesse on kaasatud uusi ja noori uurijaid, sh loovuurijaid, ning külalisteadureid teistest Eesti ülikoolidest ja TA-asutustest.

- Eesti kultuuri uuringutest tulenevaid küsimusi rakendatakse ka laiemale kontekstile, pidades silmas rahvusvahelise koostöö ja rahastuse võimalusi.
- EMTA kavandab evalveerumist sotsiaalteaduste suunal.
- EMTAs arendatakse välja andmepõhise muusikauurimise kompetents, vastavalt rahvusvahelisele standardile ning andmestunud maailma nõudmisi arvestades.
- Käimasolevate teadusprojektidest saadud teadmus integreeritakse õppekavadesse.

Tegevused:

3.1. Analüüsida akadeemia käimasolevaid ja kavandatavaid uuringuteemasid erialade- ja valdkondadevaheliste koostöövõimaluste leidmiseks.

3.2. Sõnastada üks kuni kaks perspektiivikat fookusteemat ja leida neile motiveeritud juhid, kes alustavad uurimisrühmade moodustamist, süstemaatiliselt EMTA-väliste partnerite ja lisarahastuse võimaluste otsimist.

3.3. Siduda fookusteemadega olemasolevaid ning alustavaid magistrante ja doktorante ning leida alustavatesse projektidesse sihitud kutsetega uusi doktorante.

3.4. Teavitada teadlasi, kelle kompetents ja uurimishuvid võiks sobida Euroopa Horisondi jm välisrahastuse voorude teemadega, sh tulenevalt SSAH (social sciences, arts and humanities) kaasamise vajadusest.

3.5. Võtta eesmärgiks osalemine ka rakenduslikuma suunaga Eesti-sisestes tellimusuuringutes, panustamaks EMTA poolt rohkem teadmussiirdesse ja teadmuspõhisesse poliitikasse.

3.6. Arendada koostööd rahvusvahelise muusikaliste allikate kataloogiga Répertoire International des Sources Musicales (RISM) digihumanitaaria andmetike metoodiliseks käsitlemiseks ning muusikalise teksti masinloetavaks digiteerimise metoodikate edendamiseks.

Möödikud:

– vähemalt üks uus erialadevaheline uurimisrühm on moodustunud ja projektirahastust taotlema asunud.

– lisandunud on uusi loov- ja nooruurijaid nii maja seest kui ka külalisteaduritena

– EMTA osaleb senisest aktiivsemalt välisrahastuse (nii Eesti kui välismaa) taotlemisel, sh koordineeriva asutusena.

– välja on töötatud andmepõhise muusikauurimise töömudel.

Eesmärk 4. Akadeemilise jätkusuutlikkuse tagamine: doktorikraadi väärtustamine, doktoriõpingute arendamine, doktorantide ja noorteadlaste kaasamine

- EMTA doktoriõpe pakub noortele uurijatele mitmekesiseid arengu-, teadustöö- ja koostöövõimalusi ja on hinnatud nii Eesti kui ka välismaa teadlaste ja loovisikute hulgas.
- Doktoriõpe annab oma panuse teadmusvahetusse ning doktoriuurimused eesti teaduskeele ja erialaterminoloogia arendamisse.
- Doktorandid ja noorteadlased on kaasatud EMTA teadustöösse, akadeemilistesse diskussioonidesse ja otsustesse ning soovivad jätkata akadeemilist karjääri.

Tegevused:

4.1. Viia ellu EMTA arengukavas 2026–2030 toodud doktoriõppe ja doktorijuhendamise arendamisele suunatud tegevused.

4.2. Siduda doktorante senisest enam akadeemia teadusprojektide ja uurimisrühmadega ja tunnustada töörühmas tehtud teadustööd doktoritöö osana.

- 4.3. Kaasata nooremaid doktorikraadiga õppejõude doktoritööde juhendajatena.
- 4.4. Jätkata teadmussiirde doktoriõppe kohtade loomist koostöös teiste teadus- ja arendus- asutuste ning avaliku- ja erasektori organisatsioonidega.
- 4.5. Julgustada doktorante ja doktorijuhendajaid aktiivsemalt võrgustuma teadusmaailmaga ka väljaspool akadeemiat ning osalema Eesti doktorikooli seminaridel teistes valdkondades ja ülikoolides.
- 4.6. Pakkuda doktorantidele akadeemilist karjäärinõustamist ning suunata doktoreid läbima järeldoktorantuuri välismaal.
- 4.7. Motiveerida teadusrühmade juhte võtma vastu ja juhendama välis-järeldoktoreid (vastavad töökohad planeerida granditaotlustesse).
- 4.8. Tegeleda akadeemilise järelkasvu küsimustega juba eelnevatel õppetasemetel sh teha koostööd ülikoolieelsete muusikaasutustega ning propageerida EMTA doktoriõpet ja teadlasekarjääri.

Möödikud:

- lisandunud on uusi teadussuuna doktorante ja doktorijuhendajaid
- doktorikraadi kaitsmiste arv on stabiilne või kasvav
- teadustaotluses ja -projektides osalevate doktorantide arv on stabiilne või kasvav
- loodud on järeldoktorantuuri võimalus: EMTAst suundutakse järeldoktorantuuri välismaale, EMTAsse tuleb välismaalt järeldoktorante.
- akadeemiliste töötajate hulka on lisandunud doktorikraadiga noorteadlasi.